

سخن سردبیر

الگوهای داوری رایج مقالات مجلات

انه محمد غراوی^{۱،۲}

۱- دانشیار علوم تشریحی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.

۲- سردبیر مجله دانش و تندرستی در علوم پایه پزشکی.

Editorial

Common types of peer review for journals articles

Anneh Mohammad Gharravi^{1,2}

1- Associated Professor of Anatomy, School of Medicine, Shahroud University of Medical Sciences, Shahroud, Iran.

2- Editor in Chief Journal of Knowledge and Health in Basic Sciences.

یکی از مهم‌ترین مراحل چاپ مقالات، فرآیند داوری آن است که تأثیر به‌سزایی در سرنوشت آن دارد. داوری مقاله، قضاوت دقیق یک پروژه علمی است که موجب تقویت محتوی آن می‌گردد. چندین الگویی پذیرفته شده در فرآیند داوری از زمان نوشتن مقاله، دریافت مقاله، تعیین تکلیف، چاپ و پس از چاپ مقاله وجود دارد که به اختصار اشاره می‌گردد (۳-۱). در شماره‌های بعد در مورد مزایا و معایب این الگوها مطالبی نگارش خواهد شد.

۱- داوری با ادیتور مجله (Editorial Peer Review): در این الگو تمامی فرآیند داوری و تصمیم‌گیری برعهده ادیتور مجله می‌باشد و ادیتور دسترسی کامل به مشخصات نویسنده دارد.

۲- یک سو کور (Single blind): در این فرآیند داوری، یا داور از مشخصات نویسنده مقاله اطلاعی ندارد یا نویسنده مقاله به مشخصات داور مقاله دسترسی ندارد.

۳- دو سو کور (Double blind): در این الگوی داوری هم نویسنده و هم داور از مشخصات همدیگر اطلاعی ندارند.

۴- داوری باز (Open review): در این فرآیند داوری، هم نویسنده و هم داور به مشخصات همدیگر دسترسی کامل دارند.

۵- داوری مشارکتی (Collaborative review): در این شیوه داوری، توسط مجله الگوی شبکه‌ای ایجاد شده که در آن یا داوران با همدیگر در فرآیند داوری مشارکت و همفکری می‌کنند یا در الگوی دیگر این شبکه بین داوران مقاله و نویسنده ایجاد شده نقطه نظرات همدیگر را برای ارتقای مقاله در میان می‌گذارند.

۶- داوری شخص ثالث (Third party review): در این الگوی داوری، قبل از ارسال به مجله، مقاله توسط نفر سوم یا شرکتی مورد داوری و نقد قرار می‌گیرد. البته این داوری تضمینی بر پذیرش مقاله نیست.

۷- داوری پس از چاپ (Post publication review): پس از چاپ، مقاله مورد ارزیابی و تجدیدنظر قرار گرفته ایرادات در قالب یک صفحه نظر یا پیشنهادات عنوان می‌گردد. در مواردی این نظرات منجر به خروج مقاله چاپ شده از مجله می‌گردد.

۸- داوری آبشاری (Cascading review): این نوع داوری در مجموعه یک ناشر مستقل (مانند الزویر) صورت می‌گیرد. بهنگام رد مقاله توسط یک مجله خاص از این ناشر، مقاله همراه با داوری‌ها انجام شده به مجله دیگری برای چاپ شدن ارجاع داده می‌شود و در آنجا داوری دیگری صورت می‌گیرد.

Refrencess

1. Gnerre P, Vescovo G, Granata P, Politi C, Fontanella A, Manfellotto D, et al. How to choose and become a reviewer for a scientific medical journal. Ital J Med 2018;12:151-8. doi: 10.4081/ijm.2018.1016
2. Panda S. The peer review process: Yesterday, today and tomorrow. Indian J Dermatol Venereol Leprol 2019;85:239-45. doi: 10.4103/ijdv1.IJDVL_296_19
3. Tumin D, Tobias J. The peer review process. Saudi J Anaesth 2019;13:S52-S8. doi: 10.4103/sja.SJA_544_18